

Taina Wilhelms
19.11.2021

Fingrid Oyj
verkkosaannot@fingrid.fi

Energiateollisuus ry:n lausunto Fingridin kuulemiseen säättösähkömarkkinoiden ehtomuutoksista

Kiitämme mahdollisuudesta esittää näkemyksemme Fingridin suunnittelemiin säättösähkömarkkinoiden ehtomuutoksiin ja toteamme lausuntonamme seuraavaa.

Ehtomuutokset yleisesti

Ehdotetut ehtomuutokset valmistelevat pitkälti siirtymistä kohti eurooppalaisia säättösähkömarkkinoita ja ovat siten perusteltavissa. Pohjoismaisen tasehallintahankkeen ja pohjoismaiseen mFRR energiamarkkinaan siirtymisen aikatauluihin liittyy kuitenkin runsaasti epävarmuutta. Huolia herättää myös Suomen mahdollinen siirtyminen varttitaseeseen ennen muita pohjoismaita. Näin ollen, myös ehtomuutoksissa on syytä huomioida mahdollisimman joustavan ja kevyen siirtymän mahdollistaminen.

Muutoksia valmistellessa tulee huomioida, että monet uusista vaatimuksista, kuten elektroninen aktivointi, ovat monille pienemmille markkinatoimijoille haasteellisia. Näin ollen pidämme hyvänä, että siirtymä kohti varttitasetta ja eurooppalaisia käytäntöjä on porrastettu. On hyvä, että automaattisen käyttöjakson aikana tarjouksia voi varttitarjousten lisäksi jättää yhä tuntitarjouksina sekä aktivointiaika on mahdollista 12,5 minuutin lisäksi toteuttaa 15 minuutissa. Ehdoissa voisi selventää sitä, että nämä vaihtoehtoiset tarjoukset ovat keskenään samanarvoisia. On myös tärkeää seurata miten sääntömuutokset etenevät muissa pohjoismaissa, jotta uudet tarjousrakenteet otetaan käyttöön yhtäaikaaisesti, riippumatta varttitaseen aikataulusta.

Tekninen hintaraja

Energiavirasto on 29.9.2021 päätöksessään todennut, että sähkön sisämarkkina-asetuksen (EU) 2019/943 mukaan sähkön tukkuhinnalla ei saa olla ylä- eikä alarajaa ja tämä koskee myös tasesähkön hintaa. Näin ollen Energiavirasto poisti sähköjärjestelmän tasapainottamiseen liittyvistä kansallisista ehdoista ylössäättötarjouksen maksimihinnan. Asetusteksti kuitenkin mahdollistaa teknisen hintarajan.

Energiateollisuus ry näkee, että säättösähkömarkkinoiden tekninen hintaraja on erittäin tarpeellinen. Se luo luottamusta markkinoihin ja edesauttaa markkinoiden tehokasta toimintaa ilman, että kuitenkaan estää vapaata hinnanmuodostusta.

Koska säättösähkön ja tasesähkön hinnalla on välitön yhteys, tekniset hintarajat määräävät käytännössä, kuinka korkeaksi tasesähkön hinta voi nousta. Jos teknistä hintarajaa ei olisi, tasesähkön hinta voisi nousta rajattomasti, mikä voi saada markkinaosapuolet rajoittamaan myyntiään markkinoille ja sen sijaan pitämään osan resursseistaan suojautuakseen hintariskejä vastaan. Teknisen hintarajan puuttuminen aiheuttaisi valtavan taloudellisen riskin tasevastaaville ja voisi viime kädessä, korkeiden tasesähkön hintojen toteutuessa, johtaa konkursseihin ja epäluottamuksen kasvuun markkinoilla.

Lisäksi on huomioitava, että kaikilla markkinaosapuolilla ei ole yhtäläistä pääsyä markkinainformaatioon. TSOilla ja aktivoiduilla säätömarkkinaosapuolilla on käytettävissään enemmän informaatiota markkinan tilasta kuin muilla markkinaosapuolilla. Täysin tehokkailla ja avoimilla markkinoilla, tasevastaavat reagoisivat tasesähkön hintoihin, jotka ylittävät sen lyhytaikaisen VOLLin. Nyt reagoimiseen ei ole riittävästi keinoja.

Teknisen hintarajan tulisi periaatteessa olla vähintään ID-hintarajan mukainen ja eurooppalaista harmonisointia ajatellen 15000 €/MWh olisi perusteltu, mikäli ACERin tuleva päätös puoltaa ENTSO-E:n ehdotusta. Ensisijaista Suomessa on kuitenkin, että hintaraja on yhteinen koko pohjoismaisilla markkinoilla, jottei Suomen säätösähkömarkkina eriydy muista pohjoismaisista säätösähkömarkkinoista. Siten nykyistä 5000 €/MWh rajaa tulisi olla mahdollista käyttää siihen saakka, kunnes uusi hintaraja otetaan käyttöön yhteisesti pohjoismaisilla markkinoilla.

Lisätiedot:

Taina Wilhelms (taina.wilhelms@energia.fi, 040 5487 145)